

၃။ ခရစ်ယာန်မှာက အခုမြင်နေရတဲ့ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ စကြာဝဠာကို ၇ ရက် ဖန်ဆင်းခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ကျွန်တော်သိရသလောက် မြေကြီး ကောင်းကင် အလင်း စသဖြင့်ပေါ့ သူ့ရက်နဲ့သူပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘာသာမှာကြတော့ အစကို မသိအပ် လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကိုအာမ်ကျမ်းမှာ ပြောထားတာကို သိလို ပါတယ်။

ထွန်းထွန်းအောင်၏ ဆွေးနွေးမှု

ရူပပြောတာ- သံသရာနဲ့၊ ကမ္ဘာ နဲ့နဲ့ လွဲနေသလားလို့။ ဒါကြောင့် ဒီမေးခွန်း (၃) ကို ပြန်ဆွေးနွေးပေးပါလို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့တာပါ။ ခရစ်ယာန်မှာပြောတာက ၇ ရက်အတွင်း ဖန်ဆင်းတာ ဒီကမ္ဘာကြီးနဲ့ အလင်း၊ အမှောင်၊ အပင်၊ သတ္တဝါများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓမ္မဟောင်း ကမ္ဘာဦးကျမ်း အခန်းကြီး (၁)မှာ ဖတ်ပါ။ ဒါပေမယ့် ခရစ်ယာန်မှာ သံသရာ အစ ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောဆိုထားတာ မတွေ့ရဘူး။ ဒီကမ္ဘာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာက ပြောတဲ့ သံသရာ မဟုတ်သေးဘူးလေ။ ကျွန်တော်ကပဲ နည်းနည်း ဆက်စပ်ပေးလိုက်ပါမယ်။

တကယ်တော့ ဒီကမ္ဘာရဲ့ အစ ဆိုတာကို ပြောတာမှာ ခရစ်ယာန်နဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အများကြီး ကွဲပြားနေတာ မရှိဘူး။

ကမ္ဘာ (ဘဒ္ဒကမ္ဘာ)

ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ခရစ်ယာန် အဆို

ဒီဃနိကယ်၊ ပါတိကဝဂ်၊ အဂ္ဂဉ္စ သုတ် (၁၂၀) ကိုကြည့်ပါ။ ဗုဒ္ဓက ဝါသေဌကို ပြောတာမှာ- (စကြာဝဠာ ကဋေ တသိန်းသည် တခုတည်းသော ရေပြင်ကြီးသာ ဖြစ်၏။ မှောင်အတိ ဖြစ်၏။ တခဲနက် မှောင်အတိ ဖြစ်၏။ လနေ တို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်၊ နက္ခတ်တာရာ သဏ္ဍာန်တို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်၊ ညဉ့်နေ့တို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်၊ လ လွှဲတို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်၊ ဥတု နှစ်တို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်၊ မိန်းမ ယောက်ျားတို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်၊ သတ္တဝါတို့သည် သတ္တဝါဟူ၍သာ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။---

အဲ့ဒါ ပြီးတော့မှ လ နေတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ မြေလွှာပေါ်လာပုံ၊ နွယ်ချို ပေါ်လာပုံ၊ သလေးဆန်ပေါ်လာပုံ---- စ သည်ဖြင့် ဆက်ဖတ်ကြည့်ပါ။

သမ္မာကျမ်းစာမှာလည်း ကမ္ဘာပေါ်တယ်။ အမှောင်ထု၊ ရေပြင်ကိုခွဲတယ်။ သတ္တဝါ၊ အပင်ပေါ်လာတယ်၊ လူပေါ် လာတယ်။ ပြီးတော့မှ နေလ ပေါ်လာတယ်။ အတူတူပါပဲ။ နောက်ဆုံး သမ္မာကျမ်းစာမှာ လူဖြစ်တဲ့ အာဒံနဲ့ ဧဝက တားမြစ် ထားတဲ့ အပင်ကို စားလို့ ဘုန်းနိမ့်သွားတယ်။ ပဋိကတ်မှာက နွယ်ချိုပင်ကို စားလို့ ဘုန်းနိမ့်သွားတယ်။

အပင်ကို လ နေ ထွက်လာတဲ့ ပုံစံက ပိဋကတ်မှာရော၊ သမ္မာကျမ်းစာမှာရော သတ္တဝါတွေ အပင်တွေထက် နောက် ကျတယ်။ အမှောင်ထု ဖုံးထားတာ တူတယ်။ သမ္မာကျမ်းစာမှာ လူနာမည်ကို အာဒံလို့ ပြောတယ်။ ပိဋကတ်က

လူနာမည် မပြောဘူး- ကာမတဏှာကို စားသုံးမိလို့ အပြစ်သင့်သွားပုံချင်း တူတယ်။ (စကာလုံးနဲ့ တင်ပြပုံပဲ အနည်းကွဲတာပါ။-) တစ်ကယ်တော့ ရာဂုနဲ့ ထမင်းနဲ့ လိုပါပဲ။

ဒါပေမယ့် ဘဒ္ဒကမ္ဘာကို ဖန်ဆင်းတဲ့ လက်သည်တော့ ကွာတယ်။ သမ္မာကျမ်းစာက ထာဝရဘုရားက ဖန်ဆင်း တာလို့ သုံးတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာက အာဘဿရဘုံမှာ စုတေတဲ့ (လူ- သို့မဟုတ် ဝိညဉ် သို့မဟုတ် သက်ရှိတွေ) က- သူတို့ရဲ့ စိတ်ကြောင့် လောကမှာ လူဖြစ်လာရတယ်လို့ ဆိုတယ်။ (ဒါတွေက သံသရာ မဟုတ်သေးဘူးနော်- ဗုဒ္ဓက ကမ္ဘာအစကို မသိနိုင်လို့ ဟောခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး၊ ကမ္ဘာအစကို သိလို့ ဟောခဲ့တာ။)

ကုန်အံ့ကျမ်းက ပြောတဲ့ ကမ္ဘာ

ကုန်အံ့သုံး အာရ်ဗီစကားမှာ ကမ္ဘာကို **أرض** အောက်သ် လို့ခေါ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ Earth အဘယ် ဆို တာ အာရ်ဗီစက ဂရိ၊ လက်တင်ကို ဖြတ်ပြီး ဆင်းသက်လာတာပါ။

လောက၊ ပတ်ဝန်းကျင်

ကုန်အံ့ကျမ်းမှာ ကမ္ဘာကို အဓိပ္ပါယ် (၂) မျိုးနဲ့ သုံးတယ်။ ဒီခေတ် စာပေ အသုံးအနှုန်းနဲ့ တူတယ်။ ဥပမာ- အာရပ် ကမ္ဘာ၊ အနောက်ကမ္ဘာ၊ အရှေ့ကမ္ဘာ- ဆိုတဲ့ စကာလုံးတွေက ကမ္ဘာဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေဟာ ကမ္ဘာဂြိုဟ် တစ်ခု လုံးကို ကိုယ်စားမပြုဘူး။ ပါဠိမှာတော့ အဲ့ဒီလို ကမ္ဘာအသုံးတွေကို လောကော (လောက) လို့ ဖော်ပြတယ်။ အာရပ် လောက၊ ခရစ်ယာန်လောက၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ လောက - စသည်ဖြင့် ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

အဲ့ဒီလို အသုံး ကမ္ဘာကိုလည်း ကုန်အံ့မှာ **أرض** အောက်သ် လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဥပမာ- ကိုယ်တော် နူးဟ် လက် ထက်က ကမ္ဘာကြီးကို ရေလွှမ်းမိုးတယ်ဆိုတာ- သမ္မာကျမ်းစာမှာ ဒီကမ္ဘာဂြိုဟ် တစ်ခုလုံးကို ပြောဆိုသလို ဖြစ် နေ ပေမယ့်- ကုန်အံ့က ပြောတာမှာ နူးဟ်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် သူ့ကမ္ဘာ ကို ပြောခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာဂြိုဟ် တစ်ခု လုံးကို ကိုယ်စား မပြုပါဘူး။

ကမ္ဘာဂြိုဟ်

နောက်တစ်မျိုးက ကမ္ဘာဂြိုဟ်ကိုလည်း လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဥပမာ **وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا** ကမ္ဘာဂြိုဟ် ဤ နောက် ၎င်းကို ကြက်ဥပုံ ဖြစ်စေ၏။ ၇၉:၃၀ ဆိုတဲ့ အသုံးမျိုးပါ။

အဲ့ဒီ အသုံးအနှုန်းကွဲပြားမှုကို အခုခေတ်မှာ သုံးသလို သုံးတဲ့အတွက် ရှေ့နောက်စာလုံးပေါ်တည်ပြီး ဗိပ္ပါယ်က ထင် ထင်ရှားရှား ကွဲပြားပါတယ်။

ကမ္ဘာအများ

ကုန်အံ့ကျမ်းမှာ ကမ္ဘာကဲ့သို့ ဂြိုဟ်အများ ရှိတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဂြိုဟ်တစ်ခုတိုင်းမှာ ဝန်းဝိုင်းထားတဲ့ ကောင်း ကင်ထု တစ်ခုစီပါဝင်တယ်- အဲ့ဒါ ဝန်းဝိုင်း၍ ကမ္ဘာမြေ (သို့မဟုတ်) ဂြိုဟ်နဲ့ တွယ်ဆက်နေတဲ့ ကိုယ်ထည် **بِنَاءٍ**

ဘနားအံ လို့ ကုန်အံ ၂:၂၂ မှာ ဆိုထားတယ်။ အဲ့ဒီလို အောက်ခံမြေထုနဲ့ ကောင်းကင်ယံ ဝိုင်းရံထားတဲ့ ဂြိုဟ် ကမ္ဘာ ခုနစ်ဆက် ရှိတယ်လို့ ၆၅:၁၂ မှာ ဆိုတယ်။ ခုနစ်ဆက် ဆိုတာ အာရ်ဗီစကားမှာ မရေတွက်နိုင်တဲ့ အများ ကိန်းကို ကိုယ်စားပြုပါတယ်။ ဥပမာ- ဆွေးစဉ်မျိုးဆက် ၇ ဆက်ကို သတ်စေလို့ အမိန့်ထုတ်လိုက်တဲ့ မြန်မာ ရှေး ဝေါဟာ အသုံးနဲ့ တူတယ်။ အဲ့ဒီ ရှေးဝေါရအသုံး ၇ ဆက်ကို သတ်စေ- ဆိုတာ၊ ရှိသမျှသော ၇ ဆက် မက သော မျိုးစဉ်မျိုးဆက်ကို ရှင်းလင်းပစ်လိုက် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပါတယ်။

အဲ့ဒီ ၇ ဆက်သော (မရေတွက်နိုင်သော) ဂြိုဟ်များဟာ သူတို့ကိုယ်ပိုင် လမ်းကြောင်းတွေနဲ့ သွားလာနေကြ တယ်လို့ ၂၃:၁၇ မှာ ဆိုပါတယ်။

ကမ္ဘာ တစ်ခုချင်းရဲ့ ဖြစ်ပုံ

မိုးမြေဆိုတာ- အစကနဦးက အစိုင်အခဲ သို့မဟုတ် အငွေ့ သို့မဟုတ်- အရာ တစ်ခုတည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုမှ ပေါက်ကွဲလွင့်စင်ခြင်းဖြင့် ကွဲကွာသွားခဲ့သည်။ (၂၁:၃၀)

ပြီးတော့ မိုးများ (အာကာသများ) နဲ့ကမ္ဘာ- ထိုနှစ်ကြား အရာများကို ကာလ ခြောက်ခုနဲ့ ဖြစ်စေတယ်လို့ ဆို တယ်။ (၃၂:၄) (ခရစ်ယာန်သာသနာပြု ဆရာတော်တွေက သူတို့ သမ္မာကျမ်း အဆိုနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ခြောက်ရက် လို့ ဘာသာပြန်ကြတယ်။- မှားယွင်းတဲ့ ဘာသာပြန်ချက်ပါ။) အဲ့ဒီ ကာလ ခြောက်ခုကို အပိုင်း အခြား ပြန်ခွဲတယ်။

မြေကမ္ဘာဖြစ်တည်မှုက ကာလ (၂) ခု ဖြစ်တယ်။ ၄:၁၉- ဒီမှာ အဆင့် နှစ်ဆင့် ရှိပြန်တယ်။ မြေကမ္ဘာရယ်လို့ စုစည်း အိမ်ဖွဲ့ မဖြစ်တည်မီ- အာကာသကြီးဟာ (ဂြိုဟ်တစ်ခုစီရဲ့ အာကာသ)တိုင်းဟာ အခိုးအငွေ့ဖြစ်တယ်။ ၄:၁၁-။ အဲ့ဒီအခိုးအငွေ့ကာလကို ဖြတ်သန်းခြင်း ကာလ တစ်ခု၊ အစိုင်အခဲစုစည်းလာမှု ကာလ တစ်ခု- စုစု ပေါင်း ကာလ (၂)ကို ဆိုလိုပါတယ်။

ပြီးတော့ နောက်ထပ် ကာလ (၄) ခုမှာ (၁) မြေကမ္ဘာပေါ်မှာ ကမ္ဘာမြေခိုင်မြဲစေဘို့ သပ်ရိုက်ထားသလို ဖြစ်တဲ့ တောတောင်တွေကို ဖြစ်စေတယ်။ (၂) အပင်တွေ ပေါက်ရောက်စေတယ် (၃) အစားအစာတွေ ဖြစ်စေတယ်။ (၄) လှုပ်ရှားသွားလာတဲ့ သက်ရှိတွေ ဖြစ်စေတယ်။ ဒီလေးချက်လုံးကို ၄:၁၀ မှာပြောထားတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီ လေးချက်ထဲက နောက်ဆုံးအချက် လှုပ်ရှားတဲ့ သက်ရှိတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ အဲ့ဒီကျမ်းချက်ထဲမှာ မြှုပ်ထားတယ်။ အဲ့ဒီအတွက် နောက်ထပ်ကျမ်းချက်တွေနဲ့ ရှင်းရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် အစားအစာ ဖြစ်စေတယ် ဆိုတဲ့ စကားလုံးမှာ စားသုံးမယ့် သက်ရှိ- ရှိနေတယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်စေတယ်။ အစား အစာအပင်တွေက တောတောင်ကို လှပတင့်တယ်စေတဲ့ သဘာဝ အပင်တွေမဟုတ်ဘူး။ သဘာဝ အပင်တွေ တောတွေကို ကျက်သရေ ရှိသော အရာများလို့ ဒီကျမ်းချက်ထဲမှာ ခွဲပြီး ပြောထားတယ်။

နေ လ ကမ္ဘာ ဘယ်ဟာတွေက အရင်လဲ

မူလအစကတော့ အားလုံးအား အာကာသထဲမှာ အငွေ့ထုကြီးပဲလို့ ကုန်အံက ဆိုတယ်။ ပြီးတော့ ကာလ အပိုင်း အခြား ၆ ခုအတွင်း ဖြစ်တည်လာစေတာမှာ ပထမ ကာလ (၂) အတွင်း အာကာသကို ဖြစ်တည်စေတယ်။ ဒါကို ၄:၁၂ မှာ ဆက်ရှင်းတာက-

အာကာသကောင်းကင်ယံနဲ့ အာကာသ အတွင်း ရှိကြယ်နက္ခတ်တို့အတွက် ကာလ အပိုင်း အခြား ၂ ခု ဖြစ်စေ တယ်။ (၄:၁၂) အာကာသ ကောင်းကင်ကို ကာလ နှစ်ခုနဲ့ ဖြစ်တည်စေပြီး- ပြီးပြီးရော မဟုတ်ဘူးနော်

သူ့ရဲ့လည်ပတ်မှု ဆက်လက် ဖွံ့ဖြိုးမှု နိယာမတွေ ရှိတယ်။ ဒါကိုလည်း တစ်ခုစီ၏ အရေးအရာ များအတွက် အာရုံဖြစ်စေသည် (၄၁:၁၂) မှာ ဆက်ပြောထားတယ်။ ကြိုလ်တစ်ခုစီ၊ အာကာသ တစ်ခုစီ၊ ကြယ်တစ်ခုစီ၊ လ၊ နေ တစ်ခုစီဟာ သူ့ရဲ့လုပ်ဆောင်မှုကို သူဆက်လုပ်နေရမှာပဲ။

ဒီကဏ္ဍကတော့ သိပ္ပံပညာကို တီးမိခေါက်မိရှိဘို့တော့ လိုလိမ့်မယ်ထင်တယ်။

စကြာဝဠာ လဟာပြင်ကြီးအား အစဉ်ကျယ်ပြန့်နေတယ်လို့ ၅၁:၄၇ မှာ ပြောပါတယ်။

လူသား

လူသားဟာ သက်ရှိသတ္တဝါဖြစ်တယ်။ သက်ရှိကို ရေမှ စတင် ဖြစ်တည်စေတယ်လို့ ကုန်အံက ဆိုတယ်။ (၂၁:၃၀) ပြီးတော့- သက်ရှိကို မြေက၊ မြေမှုန့်က၊ အိုးခတ်မြေက စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ပုံဆောင်ပြပါတယ်။ မြေ၊ မြေမှုန့်၊ အိုးခတ်မြေ- ဆိုတာ ပထဝီဓါတ်ကို ဆိုလိုတာပါ။ မြေနဲ့ လူပုံလုပ်ပြီး အသက်မူတ်သွင်းလိုက်တယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ မြေကို အဆင့်သုံးဆင့် ခွဲပြတာက၊ ဒီအဆင့်တွေကို ရူပ နားမလည်ရင် ပြန်မေးပါ။ အခုတော့ စာက အရမ်း ရှည်သွားမှာမို့၊ ဒီအဆင့်လို့ပဲ သတ်မှတ်ထားပါ။ (ဒီနေရာမှာ လွဲမှားစွာ နားလည်မှု တစ်ခု ရှိသေးတယ်- တစ်ခါက ကမ္ဘာနဲ့ သံသရာကို သေချာစွာ နားမလည်တဲ့ မွေစရိယ တစ်ယောက်က အလျှင်စလို ခန့်သွားတာ ဖတ် လိုက်ရတယ်။ သူခန့်ပုံက မူဆလင်တွေရဲ့ ကုန်အံကျမ်းမှာ လူကို အသံမြည်သော မြေမှ စတင်ဖြစ်စေတယ်လို့ ပါ။ အချို့ ဆရာတော်တွေက အခု ကျွန်တော်ပြောတဲ့ အိုးခတ်မြေ ဆိုတာကို အိုးပြုလုပ်သူ တစ်ဦး အိုးကို ပြုလုပ်စဉ် ထုတဲ့ အခါ- အသံမြည်တတ်တဲ့ သဘောကြောင့် အသံမြည်သော မြေလို့ ဘာသာပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ ပေမယ့် ခန့်တဲ့သူက ကမ္ဘာမြေဆိုတာ အသံမြည်တယ်လို့ မရှိဘူး ဆိုတဲ့ သဘော သရော်တဲ့ စာသားပါ။ တကယ်တော့ ခန့်သူက ဗဟုသုတ မပြည့်လို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကမ္ဘာကြီးဟာ ညီးညှုအသံမြည်တဲ့ သက်ရှိ ဝတ္ထုတစ်ခု ဖြစ်တယ် ဆိုတာ သူ့မြော မသိရှာဘူးလေ။

သမ္မာကျမ်းနဲ့ ကုန်အံ မတူသော ဒဿန

ရူပ ဆင်ခြင်မိမယ်ထင်ပါတယ်။ သမ္မာကျမ်းအရ လူသား ဆိုတာ အာဒံက စတာပါ။ သမ္မာကျမ်းအရပဲ ပြန်တွက် ရင် အဲ့ဒီ လူသား စတင်တာဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော်ကမှ ဖြစ်ပါတယ်။ အာဒံ သက်တမ်း၊ နောဇ သက်တမ်း၊ အာဗြံသက်တမ်း--- စသည်ဖြင့် သမ္မာကျမ်းမှာ ဖော်ပြတဲ့ မျိုးဆက်တွေရဲ့ သက်တမ်းကို ပြန်ပေါင်းကြည့်ပါ။ နောက်ဆုံး ယေရှုထံ နှစ်ပေါင်း ၄၀၀၀ ကျော်၊ ယေရှုနောက်ပိုင်း အခုထိ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် စုစု ပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော် ပဲ ရှိပါသေးတယ်။

ကုန်အံမှာက အာဒံဟာ ကမ္ဘာ့ ပထမဦးဆုံး လူသား ဖြစ်တယ်လို့ ဘယ်နေရာမှာမှ ပြောမထားဘူး။ သမိုင်း မတင်မှီ ခေတ်ကာလ လူသားတွေရှိခဲ့တယ်လို့ ၇၆:၁ မှာ ပြောထားတယ်။ ဒီတော့ လူဖြစ်တည်ပုံ- ကမ္ဘာဖြစ် တည်ပုံကို ရှင်းပြ ခြင်းတာချင်း မတူမညီဘူးလေ။

သံသရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာ

ကမ္ဘာအစနဲ့ သံသရာ အစ ဆိုတာ မတူပါ။ ဗုဒ္ဓက ကမ္ဘာဖြစ်တည်ပုံကို မသိအပ်သော အစ ရှိသည်လို့ မပြောခဲ့ ဘူး။ သိလို့ ရှင်းပြခဲ့တယ်- အပေါ်မှာ ပြန်ကြည့်ပါ။ သံသရာ ဆိုတာကိုသာ- နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိမှာ- **ဘိက္ခဝေ၊ အယံ သံသာဓော၊ အနမတဂ္ဂေါ** လို့ ဆိုပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်က- **ရဟန်းတို့၊ သတ္တဝါတို့ ဖြစ်စဉ်တည်းဟူသော သံသရာကြီး သည်ကား အနမတဂ္ဂေါ- မသိအပ် မသိနိုင်သော အစ ရှိ၏-** ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်နားလည်တာကို နဲနဲ ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။ အစ ဆိုတာကို ပါဠိလို အဂ္ဂည လို့ ခေါ်တယ်။ အဲ့ဒီ အစကို ဗုဒ္ဓက သိတယ်။ ဒါပေမယ့် အခြားသူတွေကို ရှင်းပြလို့ သိနိုင်အား မရှိဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ဗုဒ္ဓ သိကြောင်းကိုလည်း ပါထိကဝဂ် မှာ- **ငါသည် လောက၏ အစဟု သိအပ်သော အဂ္ဂည တရားကိုလည်း သိ၏-** လို့ တိတိကျကျ ဆိုထားတယ်။ ဆိုလိုတာက- ဗုဒ္ဓက သိပေမယ့်- ဗုဒ္ဓမှာ သူ့ခေတ်၊ သူ့ကာလ၊ သူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ ဒီအကြောင်းကို ရှင်းဘို့ အတော်ကို ဘေးကြပ်နံ့ကြပ် ဖြစ်နေရကြောင်း ပိဋကတ်ကို စေတနာနဲ့ တိတိကျကျ လေ့လာသူတိုင်း တွေ့နိုင်တယ်။- အဲ့ဒီ အခက်အခဲတွေက-၊

(၁) ဗုဒ္ဓရင်ဆိုင်ရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က ဗြဟ္မဏဝါဒကို လက်ခံထားတယ်။ လောကရဲ့ အစကို ဖန်ဆင်းသူဟာ ဗြဟ္မာ ဖြစ်တယ်။ ဗြဟ္မာဟာ အတ္တဖြစ်တယ်လို့ ခံယူထားတယ်။ ပြီးတော့ အဲ့ဒီ အတ္တကို လက်ခံတဲ့ လူတွေထဲက ဘုန်းကြီးရဟန်း လူတန်းစားကို ဗြဟ္မာလို့ သတ်မှတ်ထားပြန်တယ်။ ဒီတော့ အတ္တကို လက်ခံရင်၊ ဗြဟ္မာကို လက်ခံရာရောက်တယ်။ ဗြဟ္မာကို လက်ခံရင် လူလူချင်း ဇာတ်ခွဲထားတဲ့ ဗြဟ္မာလူတန်းစားကို အသိအမှတ်ပြု ဘုရားရယ်လို့ ဝန်ခံရာရောက်တယ်။ အဲ့ဒီတော့ လူလူချင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်တဲ့ ဇာတ်စနစ်ကို ဗုဒ္ဓက အသိအမှတ် မပြုပေးနိုင်တော့- ဒီမေးခွန်းတွေကို သွယ်ကာ ဝိုက်ကာ ဖြေရတာတွေ ရှိတယ်။

(၂) အတ္တရော ကမ္ဘာဓော၊ သက်ရှိသက်မဲ့ သံသရာ ရော သဘာဝအတိုင်း အလိုအလျောက် ဖြစ်စေလာ သလား ဆိုတော့- အဲ့ဒါကိုလည်း ဗုဒ္ဓက ငြင်းတယ်။ ဒါကို သုတ်ပါထိကဝဂ် အမှတ်စဉ် (၄၅) မှာ တိတိကျကျ တွေ့ရ တယ်။ ဆိုလိုတာက လောကမှာ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်စေတာ ဘာမှ မရှိဘူးတဲ့။

ပိဋကတ်မှာ- လောကကို ဖြစ်တည်စေတဲ့ အဓိက အခရာက စိတ် (စိတ္တေန နိယေတေ လောကော) ဆိုတာကို ပြောထားတယ်။ စိတ်ဆိုတာ- အသိဉာဏ်မဲ့တဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်း မဟုတ်ဘူးလေ။ ဒါပေမယ့် လူတွေနားလည်ထားတဲ့ အတ္တတို့ ဗြဟ္မာတို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒီအတွက် ဗုဒ္ဓခေတ်က၊ ဗုဒ္ဓပတ်ဝန်းကျင်က လူတွေနားလည်စေနိုင်မယ့် စကားလုံး မရှိခဲ့ဘူး။ အပေါ်က အချက် (၂) ချက်ကို ဖြေရှင်းရခက်တော့ အထကထာ ဆရာတော်ကြီးတွေက စိတ် ဆိုတာ- အာဘဿရ ဘုံက စိတ်စုကို ပြောသလိုလို၊ ရှင်းတာတွေလည်း ရှိတယ်။ အချို့ ကထာကထာ တွေက အသင်္ကတဓါတ်တော်လို့ ရှင်းတာတွေလည်း ရှိတယ်။

ဗုဒ္ဓပြောတဲ့ စကား ဘယ်အရာမှ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိဘူး ဆိုတာမှာ သံသရာ ကော မပါဘူးလား၊ ရူပ စဉ်းစားစေချင်တယ်။

ပိဋကတ်ရဲ့ အချို့နေရာတွေမှာ- ဓမ္မ က အခရာလို့ ပြောတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဆိုလိုတဲ့ ဓမ္မဆိုတာ ဗုဒ္ဓဟောတဲ့ တရားဓမ္မ မဟုတ်ဘူးနော်။ ပါဠိသုံး ဓမ္မတွေကို တရား၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၊ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုကင်းသော လောက ဥပဒေ၊ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး နားလည်သင့်တယ်။

ဒါပေမယ့်-- ဗုဒ္ဓက စိတ်တို့၊ ဓမ္မတို့က လောက ဦးဆောင်တယ် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုပဲ ပြောပြီး၊ သံသရာကို စတင် ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အရာလို့ ပြောဘို့ကို များသော နေရာတွေမှာ ရှောင်ခဲ့တယ်။

အဓိက- က သူသိတဲ့ အသိကို ပြန်ပြောတဲ့ အခါ-၊ နားထောင်နိုင်စွမ်း ရှိတဲ့ လူတွေရဲ့ လက်ခံနိုင်ရည်ကြောင့်လို့ ကျွန်တော် သုံးသပ်မိတယ်။ ဥပမာ-- မူကြိုကျောင်းသား တစ်ဦးကို အော်ဂင်းနစ် ကက်မက်စထရီ (Organic Chemistry) အကြောင်း ရှင်းပြနေရင်-၊ နားထောင်သူအတွက်လည်း အကျိုးမဖြစ်၊ သင်ပေးသူအတွက်လည်း အချိန်ကုန်ပဲ ဖြစ်နိုင်တဲ့ သဘောပါ။ သူ့နောက်မှာ အလုံးစုံသော တရားကို ပြောပြမယ့် ဗုဒ္ဓတစ်ပါး ရှိသေးတယ် လေ။ စက္ကဝတ္တိသုတ် ၁၀၇- (လူတွေရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမယ့် ခေတ်ကာလ ကို မူတည်ပြီး နောက်ဆုံး တရား ကို သွန်သင်ပြသမယ့် ပုဂ္ဂိုလ် ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ဂေါတမဗုဒ္ဓက သူ့ခေတ်က ချန်ထားခဲ့တဲ့ ပုစ္ဆာပုံသေနည်း တွေအတွက် အပြစ် မရှိဘူး-လို့ ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။)

ခရစ်ယာန်-

ခရစ်ယာန် ဘာသာက သံသရာ အကြောင်းကို ပြောမထားပါဘူး။ ကမ္ဘာအစကို ထာဝရ ဘုရားသခင်ကလို့ ပြော တယ်။ အဲ့ဒီ ထာဝရ ဘုရားသခင်ကို ဟီးဘရူး မူရင်းကျမ်းတွေမှာ အီလိုဟင် (ကိုးကွယ်ရာ အရှင်-- အများကိန်း နဲ့ သုံးတယ်) လို့ ဖော်ပြထားတယ်။ ဒီလိုပြောဆိုတာဟာ ဟိန္ဒူဝါဒနဲ့ သိပ်မကွာလှဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့- ယေရှုကို သူ့ကိုယ်သူ ဘုရားသားတော်လို့ ပြောဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်ကြောင့် အမှုဆင် သတ်ဖြတ်မယ်ကြံ တော့ ယေရှုက ခင်ဗျားတို့တောင်- ထာဝရဘုရားသခင်ဆီက ဗျာဒိတ်တော်ကို ခံရရင်- အဲ့ဒီခံရသူက သူ့ကိုယ် သူ ဘုရားဖြစ်တယ်လို့ ပြောသေးတာပဲ- ကျုပ်က အဲ့ဒီအဆင့်တောင် မဟုတ်ဘူး- ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဘုရားသား တော်လို့ပဲ ပြောတာ ဘာများ အပြစ်ရှိသလဲလို့ ပြန်ပြောခဲ့တာကို ဓမ္မသစ် ရှင်ယောဟန် ၁၀း ၃၅-၃၆ မှာ တွေ့ရ တယ်။ ဒါကြောင့် အီလိုဟင် ဆိုတာ အများကိန်း ဖြစ်နေတာပါ။ သူတို့လည်း ဗြဟ္မာ့ကို လက်ခံရင် လူသား ဗြဟ္မ တွေကိုလည်း ဘုရား အဖြစ် လက်ခံတယ် ဆိုတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။

အဲ့သူတို့က သံသရာ ဆိုတာကို ထည့်ပြောမထားဘူး (ထည့်ပြောထားတဲ့ အတွက် လက်ခံသလား၊ လက်မခံဘူး လားဆိုတာ ဆုံးဖြတ်လို့ မရတဲ့ ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။) ဒါကြောင့် သူတို့ ယုံကြည်တဲ့ ထာဝရဘုရား ဆိုတာ သံသရာ ကို စတင်ဖြစ်တည်စေတဲ့ ဘုရားလို့ ပြောလို့ မရပါ။

အစ္စလာမ်

အစ္စလာမ်က သံသရာရဲ့ ဖြစ်မြစ်ဟာ အလ္လာဟ် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ (၃၅:၁) အရာရာရဲ့ အစဟာလည်း အလ္လာဟ် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ် (၆:၁၀၁)။ အဲ့ဒီ အလ္လာဟ် ဆိုတာက ခရစ်ယာန်တွေ ပြောဆိုတဲ့ ထာဝရ ဘုရားနဲ့

အဓိပ္ပါယ် ကွာခြားပါတယ်။ ခရစ်ယာန်တွေ လက်ခံယုံကြည်တဲ့ ထာဝရ ဘုရား လူသား ပုံသဏ္ဍာန် ဆန် ပါတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ပါးတည်း မဟုတ်ဘူး- ဒါကို ကမ္ဘာဦးကျမ်း ၁:၂၆ မှာ ဘုရားသခင်က ငါတို့ သဏ္ဍာန်နှင့် တညီ တသဏ္ဍာန်တည်း လူကို ဖန်ဆင်းကြစို့- ဆိုထားတဲ့ အဆိုက ထင်ရှားစေပါတယ်။ ဒီဝါကျက ငါတို့ ဆိုတဲ့ အများကိန်းကို မြန်မာပြန်၊ အင်္ဂလိပ်ပြန်၊ ဟီးဘရူးမူရင်း အားလုံးမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားသခင် ဟာ တစ်ပါးတည်း မဟုတ်ဘူးလို့ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ် (စာပေအသုံးအနှုန်း သဒ္ဒါ အရလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဟီးဘရူးစကားမှာ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဦးတည်း မြင့်မြတ်မှုကို အများသုံး သဒ္ဒါနဲ့ ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာ ပြန်မှာတော့ အများကိန်း သေချာပါတယ်။)။ နောက်တစ်ခုက လူဟာ ဘုရားသခင်နဲ့ သဏ္ဍာန်တူတယ်လို့ ဆိုထားတော့- ဘုရားသခင်ရဲ့ ပုံဟာ လူပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်နေပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ဟောရှာယ အနာ ဂတ္တိကျမ်း ၁၉:၁ မှာ ထာဝရဘုရားသည် လျှင်မြန်သော ခိုယားတိမ်ကို စီး၍ အဲဂုတ္တုပြည်သို့ ကြွတော်မူ၏- လို့ ဆိုထားပါတယ်။ မိုးတိမ်ကို စီးသွားတဲ့ သဏ္ဍာန်နဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အစ္စလာမ်က ပြောတဲ့ အလ္လာဟ်က အဲ့ဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။ အလ္လာဟ်အရှင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အံ မေ့ခန္ဓာ ၁၁၂ မှာ ဖွင့်ဆိုထားတာက- ပြောပြလော့ အလ္လာဟ် ဆိုသည်မှာ၊ ဧကောဒိ ပရမတ်ဘုရားရှင် ဖြစ်၏။ အစိန္တယျ ပရမတ်ဘုရားရှင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်ပွားမရှိ၊ ကိုယ်ပွားမဟုတ်၊ အရှင်နှင့် တစ်ကိုဏ်းတည်းဟူ၍ တစ်စုံ တစ်ယောက်မျှ မရှိချေ။ လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ပညတ်ကာယ မဟုတ်၊ ပရမတ်သာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ နောက်ဖွင့်ဆိုမှု တစ်ခုကို ကုရ်အံ- ၂:၂၅၅ မှာကြည့်ပါ။

နောက်တစ်ခုက ခရစ်ယာန်တွေ ယုံကြည်တဲ့ ထာဝရဘုရား ဆိုတာ ဆိုတာ ကိုသရေလ (အစ္စရေးလ်) လူမျိုးများ ရဲ့ ဘုရားဖြစ်တယ်လို့ မေ့ဟောင်းရဲ့ မြောက်များစွာသော နေရာတွေမှာ ဖော်ပြပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်က ကျန်တဲ့ လူမျိုးတွေရဲ့ ဘုရားမဟုတ်ဘူးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အစ္စလာမ်တို့ လက်ခံတဲ့ အလ္လာဟ်က လူသားအားလုံး သက်ရှိသက်မဲ့အားလုံး ကိုးကွယ်ချည်းကပ်ရာ အရှင်ဖြစ်ပါတယ်။ အလ္လာဟ်ကို မသိလို့ လက်မခံသေးသူရော၊ သိပြီး ငြင်းဆန်သူရော၊ ယုံကြည်သူရော၊ မယုံကြည်သူရော အားလုံးရဲ့ ပရမတ်ဘုရားရှင် ဖြစ်တယ်လို့ အစ္စလာမ်တို့က လက်ခံထားတယ်။ ဘယ်သူရဲ့ မှုပိုင်ဘုရားမှ မဟုတ်သလို- ဘယ်အရာနဲ့ တူတယ်လို့ ဥပမာပြုစရာ မရှိတဲ့ အသက်တ ဖြစ်ပါတယ်။ အတုလဲ အတု မရှိတဲ့ အရှင်ဖြစ်ပါတယ်။

အစ္စလာမ် သာသနာ ပေါ်တဲ့ ခေတ်ကာလမှာ ကိုယ်တော်မုဟမ္မဒ်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူနေမှု၊ စာပေ၊ ခံယူချက် တွေအရ သံသရာရဲ့ အစကို လက်ခံနားထောင်နိုင်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်နေပါပြီ။ ကိုယ်တော်မုဟမ္မဒ်ကလည်း သူ့ကိုယ်သူ ရှေးကိုယ်တော်များ ပြောခဲ့သော နောက်ဆုံးပွင့် ပညတ်ဘုရား ဖြစ်တယ်လို့ ကြေငြာပါတယ်။ (ကုရ်အံ ၃၃:၄၀) သူ့ခေတ်မှာ လူသားတို့အတွက် ဘာသာအယူဝါဒဟာ ပြီးပြည့်စုံသွားပြီလို့ ကုရ်အံ ၅:၃ မှာ ဆိုထားပါတယ်။ အဲ့ဒီလို အာမခံပြောခဲ့တာ- ကိုယ်တော်မုဟမ္မဒ်ရှေ့က မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဟိန္ဒူတွေကျမ်းမှာလည်း နောက်တစ်ပါး ပွင့်ဦးမယ်ပြောတယ်။ ဂျူးတွေ ကျမ်းမှာလည်း နောက်တစ်ပါး ပွင့်ဦး

မယ်ပြောတယ်။ ခရစ်ယာန် သမ္မာကျမ်းမှာလည်း နောက်တစ်ပါး (ဥပဇ္ဈယ်ဆရာ) ပွင့်ပေါ်ဦးမယ် ပြောပါတယ်။ အဲ့ဒီ ကိုယ်တော်တွေက တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး တိုင်ပင်ပြီး ပြောခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာတော့ သတိထားမိစေချင်ပါတယ်။

သံသရာ လည်ပတ်မှု

သံသရာ လည်ပတ်မှုက ဗုဒ္ဓဘာသာက ပြောတာနဲ့ ဟိန္ဒူဘာသာက ပြောတာ အတော်တူညီပါတယ်။ ပုံဝတ္ထု တွေကို အခြေခံတယ်။ လူဖြစ်လိုက်၊ ခွေးဖြစ်လိုက်၊ နတ်ဖြစ်လိုက်ပေါ့-- ဒါတွေကို ဘဝတွေနဲ့ ပြဆိုတယ်။ ခက် တာက လက်တွေ့မမြင်ရတဲ့ အဖြစ်ဆိုတော့ သက်သေပြရခက်တယ်ပေါ့။

အစ္စလာမ်ကတော့- စိတ်နေစိတ်ထားကြောင့် လူတွေကိုအဆင့်အတန်းကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ ဘဝ လို့ ဆိုတယ်။ လူစင်စစ်ကို သူတို့ရဲ့ စိတ်တွေကြောင့် မျောက်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ် ၂:၆၅။ တွားသွား သတ္တဝါများ၊ ငှက်များ ၆:၃၈။ မြည်းကဲ့သို့ ၆:၂၅။ ဝက်များ ၅:၆၀။ မျက်နှာများကို ပြောင်းလဲ ပစ်မည် ၄:၄၇ စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါ တယ်။ ဒါတွေ အားလုံးက လူတစ်ဦးရဲ့ စိတ်ဓါတ်ကြောင့် သူရဲ့ သဏ္ဍာန်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ကျမ်းမြတ် ကုရ်အံ သီအိုရီအရ နားလည်နိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော့ အယူအဆကတော့ ဗုဒ္ဓဓေတိကလည်း- သူ့ဒေသသုံး စကားပြောဟန် ပုံတိုပတ်စတွေနဲ့ တန်ဆာ ဆင်ပြီး စိကာပတ်ကုံး ဝတ္ထုအဖြစ် ပြောခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး အမှန်တကယ်မှာ လူတွေရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကြောင့် လူဖြစ်စဉ်မှာ ခွေးကဲ့သို့ ယုတ်ညံ့တဲ့သူ၊ နွားကဲ့သို့ အနစ်နာခံတဲ့လူ၊ --- စသည်ဖြင့် ပြောသွားတာလို့ မြင်ပါတယ်။

အစ္စလာမ့် ဒေသမှာ လူဟာ တိရိစ္ဆာန်နဲ့ နတ်ဒေဝါ ကြားက သတ္တဝါ ဖြစ်ပါတယ်။ တိရိစ္ဆာန်အဆင့်ကို ဆင်းချင် လည်းရတယ်။ နတ်ဒေဝတာ အဆင့်ကို တက်ချင်လည်းရတယ်။ အားလုံးက ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုမှာ မူတည်ပါ တယ်။

ကိုယ်တော် ဂေါတမကိုလည်း ဝိသုဒ္ဓိနတ်လို့ ပြောထားတဲ့ ပါဠိတွေရှိတယ်ဆိုတော့-- သိပ်တော့ ကွာမယ် မထင် ပါဘူး။

အစ္စလာမ့် အယူအရ ဒါတွေအားလုံးက လောကီသက်တမ်းထဲမှာ ဖြစ်တဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေပါ။ နောင်ဘဝ ဆိုတာတော့ မေးခွန်း (၅) အဖြေမှာ ကြည့်ပေါ့ဗျာ။

ကဲ- ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်၊ အစ္စလာမ်တို့ရဲ့ ဒေသတွေဟာ တူညီသလား၊ အချင်းချင်း နီးစပ်မှု ရှိသလား၊ ဘယ် အဆိုတွေက ပိုပြီး နီးစပ်မှု ရှိသလဲ- ဘယ်အဆိုတွေက ပိုပြီး ကွာခြားမှုရှိသလဲ-- ရူပ ကိုယ်တိုင် စဉ်းစားတော့လေ။

လေးစားစွာဖြင့်

ထွန်းထွန်းအောင်

